

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Kvinder på værnepligtslignende vilkår

Lovforslaget skal muliggøre etableringen af en ordning, hvorefter kvinder generelt kan antages til tjeneste i forsvaret på værnepligtslignende vilkår.

Baggrund

Folketingets Forsvarsudvalg afgav den 23. november 1993 betænkning over forslag til folketingsbeslutning om etablering af en dansk international brigade. Forsvarsudvalgets flertal udtalte i betænkningen, at der burde nedsættes en arbejdsgruppe, der skulle undersøge, beskrive og vurdere mulighederne for at etablere en ordning, hvor kvinder generelt kan ansættes og uddannes i forsvaret på værnepligtslignende vilkår. Arbejdsgruppen skulle nedsættes med repræsentation af Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Indenrigsministeriet, Ligestillingsrådet samt de berørte faglige organisationer.

Den 1. februar 1994 nedsatte forsvarsministeren »Arbejdsgruppen til undersøgelse af mulighederne for antagelse af kvinder på værnepligtslignende vilkår« og udpegede formanden og arbejdsgruppens øvrige 9 medlemmer. I Arbejdsgruppen var repræsenteret Forsvarsministeriet, Indenrigsministeriet, Ligestillingsrådet, Forsvarskommandoen, Hærens Operative Kommando, Forsvarets Værnepligt og Rekruttering, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, Centralforeningen for Stampersonel samt Hærens Konstabel- og Korporalforening.

Arbejdsgruppen fik til opgave at undersøge, beskrive og vurdere mulighederne for at etablere en ordning, hvor kvinder generelt kan ansættes og uddannes i forsvaret på værnepligtslignende vilkår. Undersøgelsen skulle omfatte en ordningsorganisatoriske, uddannelsesmæssige, personelmæssige, økonomiske og lovgivningsmæssige forudsætninger og konsekvenser, herunder forhold som rekruttering, ansættelse, mobiliseringsforpligtelse mv. samt konsekvenser for indkaldelse af værnepligtige til dækning af det samlede behov for uddannelse af personel til mobiliseringsstyrken.

Arbejdsgruppen afgav sin rapport den 29. december 1995.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der etableres en ordning, hvorefter kvinder generelt kan antages i forsvaret til tjeneste på værnepligtslignende vilkår. Arbejdsgruppen forudsætter, at kvinderne fuldt ud skal træde i stedet for værnepligtige mænd. De skal uddannes til at indgå i mobiliseringsstyrken og skal erstatte et tilsvarende antal værnepligtige mænd i denne.

Regeringens opfattelse

Regeringen finder, at det vil være et væsentligt element til fremme af ligestillingen, at kvinder, der ønsker det, får mulighed for at gøre tjeneste i forsvaret på værnepligtslignende vilkår.

Regeringen er derfor af den opfattelse, at der skal etableres en ordning, hvorefter kvinder generelt kan antages til tjeneste i forsvaret på værnepligtslignende vilkår. Kvinderne skal uddannes til at indgå i mobiliseringsstyrken og skal erstatte et tilsvarende antal værnepligtige mænd i styrken.

Kvinder har siden midten af 70'erne været en del af det militære forsvar. Kvinderne er tjenstgørende på de fleste niveauer. Kvinder udgør omkring 5% af det militært ansatte personel i forvaret.

På manuelt niveau (menige) har kvinder hidtil kunnet ansættes som konstabelelever og konstabler.

I forbindelse med folketingsbeslutning af 25. november 1993 om etablering af en dansk international brigade blev der etableret en ordning, hvorefter også kvinder, der ikke i forvejen er militært uddannet, vil kunne modtage den fornødne militære uddannelse med henblik på at indgå kontrakt om at forrette tjeneste ved brigaden.

Der er relativt flest kvinder på det manuelle niveau, mens der er færre på mellemederniveau (sergentgruppen) og lederniveau (officerer med tjenestegrad til og med major/orlogskaptajn). Der er endnu ikke kvinder på det militære chefniveau (officerer med tjenestegrad af oberstløjtnant/kommandørkaptajn og højere grad).